Mensenrechten en de Rechten van Inheemse Volken

Mensenrechten bestonden al heel lang maar werden pas rond de 18e eeuw vastgelegd. Door de jaren heen werden de mensenrechten steeds beter en uitgebreider vastgelegd, en in 1948 werd de Universele Verklaring over de Rechten van de Mens (UVRM) aangenomen door de lidlanden van de Verenigde Naties (VN).

Mensenrechten zijn niet statisch maar dynamisch; ze veranderen mee met de normen van de tijd. Wat vroeger door machthebbers en wetgevers als "normaal" werd beschouwd, is tegenwoordig misdadig, bijvoorbeeld slavernij en mensenhandel. Zo ontwikkelden ook de mensenrechten zich, eerst van beperkte normen over menselijke waardigheid (die in het begin alleen voor de blanken golden!) en gelijkheid, tot de hedendaagse:

- burger- en politieke rechten (inclusief van beschermde groepen zoals vrouwen, kinderen en Inheemse Volken)
- economische, sociale en culturele rechten
- collectieve rechten van volken.

De rechten van Inheemse Volken gaan dwars door deze categorieën heen. Inheemse mensen hebben vanzelfsprekend dezelfde mensenrechten als elk ander mens, en Inheemse Volken als zodanig hebben groepsrechten als achtergestelde en bedreigde groepen maar ook rechten als inheems volk. Een van de rechten van een volk, en misschien wel het belangrijkste recht, is het **recht op zelfbeschikking**: een volk is vrij om over zichzelf te beslissen; geen enkel volk staat hoger dan een ander en kan een ander volk niet opdragen hoe het zich moet gedragen, besturen of handelen, of een bepaalde ontwikkelingsrichting opleggen. Dit is ook vastgelegd in het eerste artikel van de twee belangrijkste mensenrechtenverdragen over burger- en politieke rechten en de economische, sociale en culturele rechten.

Niet omdat ze in een staat wonen, zijn Inheemse Volken opgehouden met het zijn van een volk. In sommige landen, ook in Suriname, is er geprobeerd om de Inheemse Volken te assimileren, maken tot "gewone burgers" die niet meer het gevoel hebben dat ze nog steeds een eigen volk zijn. Dat is niet gelukt. Inheemse Volken hebben overal ter wereld de sterke wens om een onderscheidenlijk volk te blijven, met hun eigen cultuur, identiteit, historie, sociale verbanden én grondgebied, ook al is dat grondgebied binnen hedendaagse staatsgrenzen. Hun historisch grondgebied is hun eigendom; collectief eigendom wel te verstaan; het is van het gehele volk of volkeren en moet behouden blijven voor toekomstige generaties.

De bijzondere positie van Inheemse Volken wordt nationaal en internationaal al heel lang besproken vanuit diverse oogpunten. Deze rechten zijn in Suriname echter nog niet in de wetgeving verwerkt, bijvoorbeeld het recht op zelfbeschikking van Inheemse Volken, hun collectieve grondenrechten, hun recht op inspraak in besluiten die op hen van invloed zijn bijvoorbeeld als de overheid een groot project in hun gebied zou willen beginnen of daar een concessie zou willen uitgeven. Dit hiaat in de wetgeving zorgt ervoor dat Inheemse Volken in Suriname in onzekerheid leven, geen rechtsbescherming genieten en dat een deel van hun rechten hen ontzegd wordt; schending van hun mensenrechten dus.

VIDS
VERENIGING VAN INHEEMSE DORPSHOOFDEN IN SURINAME

Funded by the European Union